

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussekttsiooni juhataja J. Janusson

Sekttsiooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussekttsiooni juhataja J. Kurkus

Sekttsiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 48

Tallinn, 6. detsembril 1938

IV aastakäik

SISU:

	Lk.
PÕLLUMAJANDUS	
Puu- ja kõõgilviljade saagid 1938. a.	856
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Lühimuudiseid	860
HINNAD	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	862
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	863
Juustuturg	863
Peekoniturg	864
Tapaloomade ja lihaturg	864
Toornahkade turg	865
Kanamunaturg	865
Piimaturg	865
Teraviljaturg	866
Linaturg	866
Kartuliturg	867
Aedviljaturg	867
Kalaturg	868

VALISMAA MAJANDUSTEATMEID

Liiklemismaksu kaotamine sõiduaudodelt Itaalias 869

VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

Leedu metsamajandus	870
Inglise-P.-Am. Ühendriige kaubandusleping	873
Inglise väliskaubandus k. a.	873
Uus A/s. „Dzirnavnicks“ (mõlder)	873

CONTENTS:

	Page
AGRICULTURE	
Fruit and Vegetable Yields of 1938	856
INDUSTRY AND TRADE	
Sundry Information	860
PRICES	
Prices and Quotations	862
AGRICULTURAL MARKETS	
Butter Market	863
Cheese Market	863
Bacon Market	864
Cattle and Meat Market	864
Rawhide Market	865
Egg Market	865
Milk Market	865
Grain Market	866
Flax Market	866
Potato Market	867
Vegetable Market	867
Fish Market	868

FOREIGN COUNTRIES

Abolition of Motor-vehicles Tax in Italy 869

FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION

Lithuanian Forestry	870
Trade Agreement of United Kingdom and U.S.A.	873
Foreign Trade of United Kingdom in 1938	873
New Joint Stock Company „Dzirnavnicks“ (Miller)	873

PÖLLUMAJANDUS

PUU- JA KÖÖGIVILJADE SAAGID 1938. A.

FRUIT AND VEGETABLE YIELDS OF 1938.

P. Kind.

Aiandusringe teguses k. a. ca 170, andmeid saadi aga ainult neilt aiandusringidelt, kus on ametis assistendid. Säärased aiandusringe oli üle 130. Iga aiandusringi liikmeks on keskmiselt 30—40 majapidamist. Üldkokkuvõtete tegemisel kasustati üle 2500 aiapidamise andmeid.

Puuvilja- ja marjasaak.
Yields of Fruits and Berries.

Õunasaak moodustab meie aiandustoodangus kõige tähelepanuväärivama osa. Ühtlasi annab ta

suurimat sissetulekut turukaubana.

Tänavu oli õunatoodang tunduvalt nõrgem m. a.-st. Tänavu saadi õunu riigi-keskmiselt 7 kg. puult m. a. 17,2 kg vastu. Õunapuude arv viimaseil aastal on näidanud püsivat juurdekasvu, kuna ühenduses aiandusringide tegevuse edustamisega võib panna tähele ka suuremat huvi tõusu aianduse alal, mis väljendub peamiselt noorte puude juurdeistutamises. Õunapuude arv üleriiklikus ulatuses tõusis aianduskorrespondentide andmeil tänavu 2 372 000-le ja 7 kg-se keskmise saagi juures kujunes tänavune õunte kogusaak 17 000 tn-le. Keskmise õunasaak puult osutus suurimaks Viljandimaal — 9 kg.; sellele järgnesid õunasaagi suuruselt Tartu-, Pärnu- ja Järvamaa 8 kg-se saagiga, Valga-, Võru ja Virumaa 7 kg-se saagiga, Lääne- ja Petserimaa — 6 kg-se saagiga ja madalaimaks osutus õunasaak puult Harju- ja Saaremaal — 5 kg. (Siinjuures olgu tähendatud, et keskmised saagid on arvatud kõigilt puukoolist väljaistutatud puult). Õuna kogutoodangust on suurima osatähtsusega Tartumaa toodang, kus saadi õunu 4 300 tn. Viljandimaal saadi tänavu õunu 2 800 tn. ja kõige vähem Petserimaal — 400 tn. Petserimaal on ka õunapuude koguarv väiksem. Üldiselt peab aga tähendama, et suurema osa õunatoodangust annavad L.-Eesti maad, kuna õunapuude arv on seal suurem ja kasvutingimused paremad, kui P.-Eesti maades. Meie õunatoodangute juures peab tähendama, et suurem osa õuntest kuulub suviõunte liiki ja väiksem — sügis- ning talveõunte liiki, viimaseid on kõige

vähem. Suviõunte suure ülekaalu tõttu kogutoodangus paiskub enamus õunatoodangust juba esimesil sügiskuil turule ja surub hinnad alla. Tänavu toodangu väiksuse tõttu ei olnud märgata säärast suurt turuummistust nagu m. a.

Pirnisaaki hindasid korrespondendid riigi-keskmiselt 1,8 kg-le puult ja kogusaaki — 200 tn-le. Sellist madalat toodangut põhjustas asjaolu, et suurem osa puudest ei kandnud üldse vilja. Pirnipuud on õrnemad meie karmidele talvedele, mistõttu nende arv allub ka suuremale kõikumisile. Pirnipuude kasvatamine on edukam L.-Eesti maades, mistõttu nende arv on seal ka suurem kui P.-Eestis. Pirnipuude suurema arvu tõttu L.-Eesti maades annavad ka L.-Eesti maad suurema osa kogutoodangust. Keskmised saagid puult olid väga kõikumavad. Kõrgeimaks kujunes keskmine pirnisaak puult Järvamaal — 3,0 kg., sellele järgnesid Viljandi — 2,2 kg., Tartu- ja Saare- 2,0 kg., Petseri- 1,8 kg., Valga- 1,7 kg., Lääne- 1,6 kg., Võru- ja Harju- 1,5 kg., Pärnu- 1,4 kg. ja väiksem Virumaa — 0,9 kg. puult. Pirnisaagist kasustatakse palju koha peal ja turutoodanguks jääb väiksem osa. Pealegi on enamus pirnitoodangust kiirelt riknev, mistõttu turustamine koonduv lühikesele ajavahemikule. Võrreldes m. a.-ga oli tänavune pirnisaak tunduvalt väiksem. M. a. saadi pirne 700 tn., seega oli tänavune toodang ainult kolmandik m. a. omast.

Ploomisaak osutus samuti nagu eelmajanduspuuviljadelgi madalaks m. a. omast. Riigi-keskmiselt saadi 1,9 kg. ploome puult m. a. 3,0 kg. vastu. Ploomi kogusaak kujunes 1000 tn-le. Keskmise saak puult osutus suurimaks Petseri-, Tartu- ja Järvamaal — 2,3 kg. Saagikõrguselt sellele järgnesid Viljandi- 2,1 kg., Saare- 2,0 kg., Võru- ja Harju- 1,9 kg., Lääne- 1,8 kg., Pärnu- ja Virumaa — 1,6 kg., olles madalaim Valgamaal — 0,9 kg. puult. Kogutoodangus suurima osatähtsusega on Tartu- ja Saaremaa too-

dang, kus kummaski kogutoodang tõusis ca 200 tn-le. Väiksema keskmise saagi tõttu puult jäi ka tänavune ploomi kogusaak tunduvalt väiksemaks m. a-st.

Kirsisaak osutus madalamaks kui aasta varem. Tänavu saadi kirsse riigikeskmiselt puult 2,0 kg m. a. 2,4 kg vastu. Sõltuvalt väiksemast keskmisest saagist puu kohta jäi ka kirsi kogusaak väiksemaks kui aasta varem. Kirsi kogusaak oli tänavu 880 tn m. a. 900 tn vastu. Kirsi kogusaagist maade järgi langes suurim osatähtsus Tartumaale. Tartumaa kirsitoodang tõusis pisut üle 170 tn ja väiksem osatähtsusest oli Järvamaa kirsitoodang — 26 tn. Keskmise saak puult osutus kõrgeimaks Valgamaal — 2,6 kg. Saagisuuruselt järgnesid sellele Viljandi — 2,3 kg, Viru-, Järva-, Saare- 2,2 kg, Petseri- 2,1 kg, Tartu-, ja Lääne- 2,0 kg, Võru- 1,9 kg, Harju- 1,8 kg, madalaimaks — Pärnumaal 1,0 kg puult.

Kreegisaaak oli riigikeskmiselt 2,7 kg puult m. a. 2,6 kg vastu, seega pisut parem m. a. saagist. Sõltuvalt kõrgemast keskmisest saagist puult kujunes ka kreegi kogusaak pisut suuremaks kui aasta varem. Kreegi kogusaak tõusis tänavu ümmarguselt 500 tn-le m. a. 460 tn vastu. Keskmise saak puult tõusis kõrgeimale Võrumaal — 3,2 kg, sellele järgnesid saagikõrguselt Tartu-, 3,1 kg, Viljandi-, Saare- ja Viru- 3,0 kg, Harju- 2,9 kg, Järva- 2,6 kg, Lääne- 1,9 kg, Pärnu- 1,7 kg, Petserimaa — 1,6 kg ja oli madalaim Valgamaal — 1,2 kg puult.

Karusmarjasaak kujunes tänavu väiksemaks kui aasta varem. Riigikeskmiselt saadi karusmarju 1,3 kg pöösalt m. a. 1,7 kg vastu. Kõrgeimale tõusis karusmarjasaak pöösalt Valgamaal — 1,7 kg, sellele järgnesid saagikõrguselt Tartu- ja Läänemaa — 1,5 kg, Petseri-, Viljandi-, Pärnu-, Järva- ja Virumaal — 1,3 kg, Harju- ja Võrumaal — 1,2 kg, ja oli madalaim Saaremaal — 1,1 kg. Karusmarja kogusaak oli üle 1200 tn m. a. 1400 tn vastu. Karusmarjasaagi mihus oli üldiselt nõrk, kuna jahukastest rikutud marjade protsent oli suur. Marjadest on aga karusmari transpordikindlam, mis pärast ta väärriks suuremat tähelepanu turumarjana. Võitlus jahukaste vastu on viidud

paremini läbi aiandusringi liikmeks olevais alapidamisis, kuna suures enamuses talundeis on võitlus jahukaste vastu puudulik.

Punase sõstra saak oli riigikeskmiselt 2,2 kg pöösalt m. a. 2,6 kg vastu. Maade järgi oli kõrgeim punase sõstra saak Järva- maal — 2,5 kg, sellele järgnesid saagisuuruselt Viru- ja Tartu- 2,4 kg, Valga- 2,3 kg, Viljandi- ja Võru- 2,2 kg, Harju- ja Pärnu- 2,1 kg, Lääne- ja Petserimaa — 2,0 kg ja madalaim oli Saaremaal — 1,3 kg pöösalt. Ühes keskmise saagi langusega pöösalt langes ka punase sõstra kogusaak võrreldes m. a-ga. Punase sõstra kogusaak oli tänavu 2800 tn m. a. 3100 tn vastu, seega 9,7% väiksem. Punased sõstrad on meil kõige levinumad müügitarjad, kuna nende kogutoodang osutub suuremaks kui ühelgi teisel marjalilgi meie aianduse marjatoodangus.

Mustsõstrasaak osutus tänavu paremaks kui aasta varem. Seisundit parandas ka asjaolu, et tänavu olid mustsõstrad palju paremas hinnas kui aasta varem. Riigikeskmiselt saadi mustsõstraid 1,6 kg pöösalt m. a. 1,4 kg vastu. Koos keskmiste toodangute paranemisega paranes ka mustsõstra kogusaak. M. a. saadi mustsõstraid 1000 tn ja tänavu — 1260 tn. Mustsõstra keskmised saagid osutusid kõrgeimaiks P.-Eestis ja madalaimaks — L.-Eestis. Kõrgeim oli mustsõstrasaak pöösalt Järvamaal — 2,0 kg, sellele järgnesid saagisuuruselt Viru- 1,8, Harju- 1,7 kg, Viljandi- ja Petseri- 1,6 kg, Tartu- ja Võru- 1,5 kg, Lääne-, Pärnu- ja Valga- 1,4 kg ning Saaremaa — 1,0 kg. Mustsõstrad turukaubana omasid tänavu paremat minekut seetõttu, et ekspordifirmad konservisid neid ekspordiks, samuti suurenes ka tarvituse siseturgu varustavais mahlatööstusis.

Valgesõstrakasvatuse on kõige vähem levinud mainitud marjaliikidest. Valgesõstra keskmine saak pöösalt tõusis tänavu riigikeskmiselt 1,4 kg-le m. a. 1,1 kg vastu ja valgesõstra kogusaak tõusis m. a. 95 tn-lt 146 tn-le, mis on tingitud osalt nende kasvatusel levikust, osalt paremast keskmisest saagist. Valgesõstrasaak osutus paremaks P.-Eesti ja madalamaks — L.-Eesti maades. Kõrgeimale tõusis valgesõstrasaak Järva- ja Harjumaal — 1,7 kg, pöösalt, sellele järgnesid saagisuuruselt Lääne- 1,6 kg, Viljandi- ja Tartu-

1,4 kg, Valga- 1,3 kg, Pärnu- ja Viru- 1,2 kg, Võru- 1,0 kg, Saare- 0,7 kg ja Petserimaa — 0,5 kg.

Vabarnasaaki arvutame pindala järgi, kuna siin osutub põõsaste järgi arvutamine raskeks. Vabarnate pindala allub suuremale muutusile aasta-aastalt kui eelmained marjaligid. Korrespondentide andmeil arvati vabarnakasvupinda 110 ha-le ja riigikeskmiseks ha-saagiks kujunes 4490 kg. vabarnaid ehk pisut rohkem kui 0,4 kg m². M.a. oli vabarnasaak riigikeskmiselt 0,3 kg m². Maade järgi kujunes vabarna ha-saak suurimaks Virumaal — 6000 kg, sellele järgnesid saagisuuruselt Harju-, Petseri- ja Viljandi- 5000 kg, Järva-, Tartu-, Valga- ja Võru- 4000 kg ja Lääne-, Saare- ning Pärnu- 3000 kg ha-lt. Vabarnate kogusaak kujunes tänavu 494 tn-le m.a. 317 tn vastu, s. o. 55,8% suuremaks.

Maasikasaak osutus tänavu paremaks kui m.a. Tänavu saadi maasikaid riigikeskmiselt 3746 kg ha-lt, s. o. 0,37 kg m², aasta varem oli maasikasaak 0,2 kg m². Maade järgi oli maasikasaak Järva-, Harju-, Lääne-, Saare-, Viljandi-, Tartu- ja Petserimaal 4000 kg ha-lt, Viru-, Pärnu-, Valga- ja Võrumaal — 3000 kg ha-lt. Maasikate kogusaak kujunes tänavu suuremaks kui aasta varem. Maasikaid saadi tänavu 547 tn m.a. 302 tn vastu. Maasikasaak osutus aga väikeseks Petserimaal, kus maasikate turutoodang on tavaliselt suur. Ka on viimaseil aastail seal maasikate kasvupind vähenenud. Suurima maasika kogutoodangu andis Tartumaa, kus maasikakasvatust on pindalalt suurim. Tartumaa maasikate kogutoodangut hinnati 240 tn-le.

Köögiviljade saak. Köögiviljade saak osutus *Vegetable Yield.* üldjoontes tänavu pisut nõrgemaks kui m.a., kuid paljud köögiviljad andsid ka paremat saaki kui aasta varem. Köögiviljade kasvupinnas võis panna tähele teatud muudatusi võrreldes m.a-ga.

Kurgisaak jäi pisut väiksemaks kui aasta varem. Kurgi kogusaak oli 1937. a. 16 200 tn ja tänavu — 14 900 tn. Kurgisaagi vähenemine oli tingitud väiksemast keskmisest ha-saagist, kuna kasvupind näitas suurenemist. Kurgikasvupind oli 1937. a. 682

ha ja 1938. a. — 705 ha. Riigikeskmiselt saadi kurke 21 200 kg ha-lt, kuna m.a. oli keskmine saak ha-lt 24 000 kg.

Maade järgi suurima osatähtsusega on Tartumaa kurgitoodang, mis oli üle 4000 tn, kuid Tartumaa kurgitoodang on määratud peamiselt kohapealseks tarvitamiseks. Suurema kaubandusliku osatähtsusega on Petserimaa kurgitoodang, kuna seal on omatarvitust väiksem ja turutoodang suurem. Petserimaa kurgitoodang oli üle 2100 tn. Võrdlemisi suure osatähtsusega on ka Virumaa kurgitoodang, kuid see on samuti nagu Tartumaalgi peamiselt talundite omatarvituse rahulduseks.

Sibulasaak kujunes suuremaks kui aasta varem. M.a. saadi sibulaid 6300 tn ja tänavu 6800 tn. Sibulasaagi suurenemine oli tingitud osalt kasvupinna suurenemisest ja osalt keskmiste ha-saakide tõusust. Sibulate kasvupind tõusis m.a. 473 ha-lt 489 ha-le, s. o. 3,4% ja sibulate keskmine saak ha-lt — m.a. 13 000 kg-lt 13 900 kg-le. Sibulakasvatuse peamine keskus asetseb Peipsi- ja Pihkvajärve äärseis majapidamisis. Sibulate kogutoodangust andis Tartumaa 2600 tn, s. o. 38,2%. Ühtlasi osutus ka sibulate keskmine saak ha-lt kõrgeimaks Tartumaal — 16 000 kg. Madalaimaks kujunes sibula ha-saak Viru-, Lääne-, Saare- ja Pärnumaal — 12 000 kg.

Sigurikasvupinnas ei olnud suuri muudatusi. M.a. oli sigurite kasvupind 165 ha ja tänavu — 163 ha, seega vaevalt märkamatav vähenemine. Sigurite keskmine saak ha-lt kujunes aga madalamaks kui aasta varem. 1937. a. saadi sigureid 4200 tn ja tänavu — 3300 tn. Riigikeskmiselt kujunes sigurite keskmiseks ha-saagiks 20 300 kg, — m.a. 25 000 kg. Sigurite kasvatusrajoon asub Peipsi- ja Pihkvajärve ääres. Kõige rohkem sigureid kasvatatakse Tartumaa piires, millele järgnesid kasvupinna suuruselt Võru- ja Virumaa. Tartumaa siguritoodang moodustas 1200 tn ehk rohkem kui kolmandik kogu siguritoodangust. Ühtlasi osutus ka sigurite keskmine saak ha-lt kõrgeimaks Tartumaal — 22 000 kg. Madalaimaks osutus sigurite ha-saak Lääne- ja Valgamaal — 17 000 kg.

Tomatikasvatamine on aasta-aastalt suurenenud järjekindlalt ja nõnda võis ka tänavu märkida tomatite kasvupinna suurenemist. Tomatite kasvupind suurenes m. a. 156 ha-lt 160 ha-le, s. o. 2,6%. Tomati kogusaak näitas samuti väikest tõusu, olgugi et keskmine saak ha-lt näitas tagasiminekut. Tomati kogusaak tõusis tänavu 5100 tn-le m. a. 5000 tn vastu, suurenedes seega 2,0%. Tomatikasvatamine on levinud enam Lõuna-kui P.-Eestis, kuna keskmine saak ha-lt oli tänavu parem Põhja- kui L.-Eestis. Kõrgeimat saaki andsid tomatid tänavu Harju- ja Tartumaal — 34 000 kg ha-lt ja madalaimat Petseri-, Võru-, Viljandi- ja Saaremaal — 30 000 kg ha-lt.

Söögikapsas on meie talundis levinumaid köögivilju. Söögikapsapindala suurenes m. a. 3500 ha-lt 3550 ha-le, kuid keskmine ha-saak jäi tänavu väiksemaks kui aasta varem. M. a. saadi riigikeskmiselt kapsaid 28 000 kg ha-lt, tänavu — 25 700 kg, seega osutus kapsa ha-saak 8,2% madalamaks m. a. omast. Kapsakasvatamine on levinud peagu üle riigi ühtlaselt. Kõrgeimaks kujunes ha-saak Järvamaal — 30 000 kg ja madalaimaks Läänemaal — 23 000 kg. Söögikapsa kogusaak oli 1937. a. 97 700 tn ja 1938. a. — 91 300 tn, seega on tänavune kapsa kogusaak 6,6% väiksem m. a-st.

Söögikaalikakasvupind näitas m. a. võrreldes väikest juurekasvu — 1316 ha-lt 1349 ha-le, s. o. 2,5%. Söögikaalikaid oli kõige rohkem Tartu- ja Võrumaal. Söögikaalika keskmiseks ha-saagiks kujunes tänavu 25 000 kg m. a. 26 000 kg vastu. Sõltuvalt madalamast ha-saagist kujunes ka söögikaalika kogusaak väiksemaks kui aasta varem. M. a. saadi söögikaalikaid 34 800 tn ja tänavu — 33 700 tn, s. o. 3,2% vähem.

Söögikaalika keskmine ha-saak osutus kõrgeimaks Järvamaal — 28 000 kg ja madalaimaks Võrumaal — 23 000 kg.

Söögiporgandi-kasvupind suurenes m. a. 598 ha-lt 601 ha-le, s. o. 0,5%. Söögiporgandikasvatamine on levinud üle riigi võrdlemisi ühtlaselt. Söögiporgandi kesk-

mine ha-saak oli 1937. a. 19 000 kg, tänavu — 23 000 kg, s. o. 22,1%. Koos kasvupinna ja keskmiste ha-saakidega suurenes ka söögiporgandi kogusaak. Söögiporgandi kogusaak, mis oli 1937. a. 11 300 tn, tõusis tänavu 13 900 tn-le, suurenedes 23,0%.

Söögipeedikasvupinnas ei olnud suuri muudatusi võrreldes eelmiste aastatega ja võrdus tänavu 439 ha-ga. Söögipeedi keskmine ha-saak osutus aga kõrgemaks kui aasta varem. 1937. a. saadi söögipeete riigikeskmiselt 24 000 kg ha-lt, tänavu — 25 400 kg. Koos keskmise ha-saagi suurenemisega suurenes ka söögipeedi kogusaak. Söögipeete saadi 1937. a. 10 500 tn, tänavu — 11 200 tn.

Aedhernekasvupind võrreldes m. a-ga näitas suurenemist. 1937. a. oli aedherne all 765 ha ja 1938. a. — 789 ha, s. o. 3,1% rohkem. Tänavu osutus aedherne keskmine saak väiksemaks kui aasta varem. Riigikeskmiselt saadi aedherneid 3850 kg ha-lt m. a. 4000 kg vastu. Käsikäes kasvupinna suurenemisega suurenes aga aedherne kogusaak m. a. 2900 tn-lt 3000 tn-le. Tänavust aedhernesaki hävitas tunduval määral herneuss. Aedhernesagist tarvitatakse väga palju kaunadena, kuna siin oleme arvestanud kogusaagi kuivis terades, kuna selle kohta puuduvad andmed, missugune osa aedhernest kasustati kaunadena ja missugune — teradena.

Aedosaak jäi tänavu pisut väiksemaks kui aasta varem, mis oli tingitud keskmise saagi langusest. Kasvupind jäi enam-vähem m. a. tasemele, kuid siinjuures võis siiski panna tähele kasvupinna suurenemistendentsi. Keskmiselt saadi aedube 4650 kg ha-lt, kusjuures kõrgemaid toodanguid saadi Harju-, Lääne-, Viljandi-, Tartu-, Valga-, Võru- ja Petserimaal — 5000 kg ha-lt ja madalamat Saaremaal — 3000 kg. Aedoa kogusaak langes m. a. 1900 tn-lt 1760 tn-le, vähenedes seega 7,4%. Aedootodangu juures on samuti nagu aedhernegi juures arvestatud kuivatatud terasaaki, kuid tegelikult tarvitatakse aedube suurel määral ka kaunadena.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa kinnitatud projekti ja kirjelduse kohaselt.

● Elektriemenditehase „IKA“ omanikule ins. N. Raag'ile, Tallinnas Kopli 40 asuva ning ümberkorraldatava elektriemenditööstuse ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 70 töölisi. Jõuandjaiks 14 el.-mootorit 17,3 HJ. Valmistatakse elektrielemente ja patareisid raadiote, taskulampidele, telefonile ja muuks otstarbeks.

● A/S-le „Rotermanni Tehased“, Tallinnas Jaama 1 asuva ning ümberkorraldatava jahu- ja rauaalo ning plekisepa- ja hobuserautamistöökoha ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Nimetatud hooneis ei kasustata eritöölisi ega elektrijõuallikaid.

● A/S-le „Rotermanni Tehased“, Tallinnas Jaama 1 asuva jõujaama juures veejähutustorni korraldamiseks ja sisseseadmiseks.

● A/S-le „Rotermanni Tehased“, Tallinnas Jaama 1 tööstuse krundile ühe autogaaraži korraldamiseks ja sisseseadmiseks.

● J. Justsük'ile Lihula alevikus Läänemaal, asutatava ehitus- ja isoleerplaatitööstuse „Roliit“ ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 6 töölisi, Jõuandjaks petrooleumimootor 5 HJ. Valmistatakse pilliroost ehitus- ja isoleerplaate patenditud nime „Roliit“ all.

● Keemiatööstus G. Schwarz ja Ko. omanikule J. Schwarz'ile, Tallinnas Muraka 3 asutatava keemiatööstuse ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 3 töölisi. Jõuandjaks 2 el.-mootorit 8 HJ. Valmistatakse peamiselt mineraalvärve, nagu kroom-, tsink-, lubjavarve, signaalpunast, pähklipuu peitsi ning pesusinet ja külmlümi.

● J. Ansip'ile, Avinurme vallas, Tartumaal asuva ning ümberkorraldatava jahu- ja saeveski ning riidevärvimistööstuse ehitamiseks, korraldamiseks ning sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni

30 töölisi. Jõuandjaiks 2 lokomobiili 8 HJ ja 12 HJ ning vesiturbiini 20 HJ. Jahvatatakse teravilja, vanutatakse, värvitakse, pestakse ja pressitakse kangaid, saetakse palke ja laudu ning valmistatakse puust ehitusmaterjale.

● A/S-le „Rotermanni Tehased“, Tallinnas Jaama 1 asuva tehase krundil tallihoone, tööliste kontrollkontori ja laduruumi ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks.

● Siirupitööstuse „Ermos“ omanikule E. Amos'ele Kloodi asunduses, Rakvere vallas Virumaal, siirupitööstuse korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 17 töölisi. Jõuandjaiks 2 aurumasinat ja 12 HJ. Valmistatakse kartulisuuripit.

● J. Lohvart'ile, Porkuni vallas, Virumaal asuva ning ümberkorraldatavas sae- ja jahuveskis töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 25 töölisi. Jõuandjaiks lokomobiil 14 HJ ja puusõegaasimootor 50 HJ. Jahvatatakse teravilja ning valmistatakse teraviljasaadusi, saetakse metsamaterjali plankudeks, liistudeks, prussideks ning valmistatakse profileeritud laudu ja liiste.

● A/S-le „Rotermanni Tehased“, Tallinnas Jaama 1 asuvas ning ümberkorraldatavas leivavabrikus ümberehituste korraldamiseks. Ettevõttes leiab tööd 42 töölisi. Jõuandjaiks 9 el.-mootorit 42,5 HJ. Valmistatakse rukkileiba, peenleiba, sepikut ja saia.

● Eesti Punaseristi Peavalitsusele, Tallinnas Niguliste 15/12 ühe bensiinimüügi-automaatjaama maa-aluse reservuaariga mahutusega 1500 l. sisseseadmiseks.

● Jalaõude tööstuse „AVAS“ omanikule A. Vassila'le, Tallinnas Narva m. 13, asuva ning ümberkorraldatava jalaõudetööstuse korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 22 töölisi. Jõuandjaiks 2 el.-mootorit 2 HJ. Valmistatakse jalaõusid.

● A. Krevald'ile, Tallinnas Tornimäe 5 asuva kalakonservitööstuse korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 9 töölisi. Tööstuse jõuallikaks el.-mootor 1 HJ ja

jahutusseade käivitajaks el-mootor 25 HJ. Valmistatakse kala- ja aedviljakonsearve, marineeritakse seeni ning soolatakse kurke.

● Ühing „Eesti Lihakaexport“ Tartu eksporttapamajale, Tartus Teguri 24, tema ettevõtte krundil juurdeehitatud ja sisseseatud tislari- ja sepatööremonttöökojadades töötamiseks.

● T/ü. H. Piiper ja V. Veinberg'ile Rapla vallas, end. Valtu mõisa krundil, Harjumaal, ümberkorraldatava jahu- ja saeveski ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 9 inimest. Jõuandjaks lokomobiil 18 HJ. Jahvatatakse teravilja, saetakse laudu ja valmistatakse puust ehitusmaterjali.

● U/Ü. J. Paabo & Ko-le, Tartus Aleksandri 104 asuva ning 1938. a. mahapõlenud saeveski uuestiülesehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 14 töölisi. Jõuandjaks lokomobiil 100 HJ. Töötleb metsamaterjali.

● Põhja-Eesti Kartuliühisusele, Rakveres Vabriku t. asuva ning ümberkorraldatava piiritus- ning tärklisestehase korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 6 töölisi. Jõuandjaks aurumasin 25 HJ. Valmistatakse piiritust ja päрни ning teisi piirituse kõrvalsaadusi.

● O/ü. „Viru“-le Kadriinas, Virumaal asuva ning ümberkorraldatud kartulitärklis-tööstuses juurdeehitatud tärklislaos ja puutöökojas töötamiseks.

● Kirna-Kohatu (Kartuliühisusele, Kernus, Harjumaal asuva ning ümberkorraldatava piiritustehase ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 4 töölisi. Jõuandjaks aurumasin 8 HJ. Valmistatakse piiritust ja selle kõrvalsaadusi.

● „Tallinna Kivitööstuse“ omanikule ins. J. Bredahl'ile Tallinnas Lasnamäe 18 asuva ning ümberkorraldatava paekivitööstuse ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 9 töölisi. Jõuandjaks naftamootor 16 HJ. Valmistatakse

paekivist trepiastmeid, kiviplaate jalgtele ja teisi paekivitööstussaadusi.

● H. Baron'ile, Tartus Kivi 42 asuvas ning ümberkorraldatud stantsimistööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 8 töölisi. Jõuandjaks 2 el-mootorit 4 HJ. Valmistatakse alumiinium- ja vaskplekist stantsitud tarbeesemeid.

● Ulvi saeveski omanikule H. Kopvillem'ile, Rägavere vallas, Virumaal asuvas ning ümberkorraldatud saeveskis töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 55 töölisi. Jõuandjaks lokomobiil 100 HJ. Saetakse, töötletakse metsamaterjali.

● J. Laupa'le, Järva-Jaanis Pikk 45 petrooleumilao sisseseadmiseks õigusega hoida seal kuni 2000 l petrooleumi.

● Põllutööstusministeeriumi Riigimõisade Talitusele, Harjumaal, Kuusiku riigimõisas asuva ning ümberkorraldatava piiritusvabriku korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 5 töölisi. Jõuandjaks aurumasin 16 HJ. Valmistatakse piiritust ja selle kõrvalsaadusi.

● A. Silvere ja Pojad, Jõgeval Suur tn. 75 asuvas ning ümberkorraldatud „UKÜ“ nimelises jahu- ja saeveskis ning villatööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 8 töölisi. Jõuandjaks 2 gaasimootorit 35 HJ ja 55 HJ. Jahvatatakse teravilja, kraasitakse ja kedratatakse villa ning saetakse ja töötletakse metsamaterjali.

● R. Sarap'ile, Tartus Tähe 14 asuva ning Tähe 9 üleviidava raamatuköitmistöökoja korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 5 töölisi. Jõuandjaks 3 el-mootorit 1,7 HJ. Tehakse raamatuköite tööalasse kuuluvaid tööd.

● A. Sock'ile, Koidu talu maa-alal, Misso vallas, Võrumaal ümberkorraldatava savitööstuse korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 10 töölisi. Jõuallikaks petrooleumimootor 6 HJ. Valmistatakse liht- ja glasuurahjupotte ning -telliskive.

TÄHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 38.	28/XI	21/XI	%	Oktoober		English Nomenclature see No. 38.	28/XI	21/XI	%	Oktoober	
	4/XII	27/XI		1938	1937		1938	1938			
SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas Børsikom. noteeringute järgi (kr. kv)						PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
1. Rukis	16,50	16,50	0	16,50	14,00	79. Lambaliha, esim. veer. tag.	65	65	0	61	52
2. Nisu	22,50	22,50	0	22,50	22,75	80. Searasv, sulatamata	70	70	0	69	60
3. Oder, sööda	16,50	16,50	0	16,51	17,00	81. Searasv, sulatamata	110	110	0	110	120
4. Käär	12,50	12,50	0	11,94	14,50	82. " sulatatud	130	130	0	130	140
5. Rukkijahu	17,43	17,43	0	17,43	17,68	83. Loomarasv, sulatamata	66	65	0	65	60
6. Rukkipüül	25,75	25,75	0	26,30	26,00	84. " sulatatud	86	85	0	80	80
7. Nisupüül (kõrgem sort)	41,00	41,00	0	42,00	45,00	85. Heeringad	55	55	0	55	50
8. Kartulid, söögi	3,55 ^{*)}	3,40 ^{*)}	+4,4	2,63 ^{*)}	—	85-a " Eesti erivalik	17	—	—	—	—
9. " tüüdistuse	2,75	2,75	0	2,43	2,03	86. Raimed, värsked	17	28	-39,3	21	28
10. Kartulitärklis	27,00	27,00	0	25,00	24,00	87. Kilud, värsked	85	45	-22,8	54	58
11. Junat, Sveitai (kg)	1,20	1,20	0	1,20	1,25	88. Ristikhein	6,1	6,1	0	6,1	6,3
12. Taimenovil (kg)	0,72	0,72	0	78,06	82,50	89. Aasahein	4,9	4,9	0	4,9	5,1
13. Suhkur	44,87	44,87	0	45,66	46,13	90. Põletispuud, kase (m ³)	845	845	0	845	845
14. Sool	2,60	2,60	0	2,56	2,30	91. " männi	563	563	0	563	568
15. Riis, Burma II	46,50	46,50	0	46,50	46,88	92. Petrooleum (lt)	16	16	0	16	16
16. Tee, or. Pak., Tseilon (kg)	5,80	5,80	0	5,80	5,78	RUKIS — (kr. kv.)					
17. Kohv, Rio, Santos	2,98	2,98	0	2,08	2,98	93. Hamburg (La Plata)	—	—	—	—	15,87
18. Kakao, Hollandi	2,10	2,10	0	2,10	2,10	94. Chicago	6,10	6,28	-2,6	6,40	10,60
19. Heering., S. Matties (tunn)	44,50	44,50	0	44,50	51,50	95. Winnipeg	5,70	6,90	-3,4	6,38	11,98
20. " Mattula	46,00	46,00	0	46,00	55,50	Nisu — (kr. kv.)					
21. Palgid, kuusk, määnd (thm)	15,50	15,50	0	15,50	20,00	96. Hamburg (Manitoba I)	—	—	—	11,17	22,12
22. Faberipuu (rm)	8,50	8,50	0	9,00	8,75	97. Liverpool	9,07	8,88	+2,1	9,71	17,32
23. Saet. mat., määnd u/s (thm)	32,50	32,50	0	32,38	43,50	98. Chicago	8,81	8,90	-1,0	9,04	13,25
24. Talliskivid (1000 tk.)	47,00	47,00	0	49,50	47,00	99. Winnipeg	8,40	8,34	+0,7	8,40	16,57
25. Silikaatkivid (1000 tk.)	40,00	40,00	0	42,00	42,00	Mais — (kr. kv.)					
26. Tsement (tunn 170 kg) ¹⁾	5,85	5,85	0	5,85	5,85	100. Chicago	7,18	7,19	-0,1	6,78	8,48
26a. Tsam. paberit. (170 kg) ¹⁾	5,15	5,15	0	5,15	5,15	Piim lahtiselt Tallinn (snt. lt.)					
27. Lubi	2,20 ^{*)}	2,20 ^{*)}	0	2,20 ^{*)}	2,20 ^{*)}	101. I v. piimakauplustele	13	13	0	12,4	12,3
28. Thinkvalge (kg)	0,42	0,42	0	0,42	0,58	102. I v. piimatööstustele	12	12	0	11,4	11,8
29. Ooker (kg)	0,22	0,22	0	0,19	0,23	103. II v. piimakauplustele	11	11	0	10,4	10,3
30. Värmitis	59,00	59,00	0	61,00	64,00	104. II v. piimatööstustele	10	10	0	9,4	9,8
31. Linaseeme, õli tootmiseks	16,75	16,75	0	17,08	16,75	Või. (snt. kg)					
32. Olikoogid, linaseemne	14,75	14,75	0	14,75	13,13	105. Tallinn	170	172	-1,2	154	192
33. Nisukliid	11,50	11,50	0	12,00	11,00	106. Kindustatud hind	190	170	+11,8	160	145
34. Superfosfaat, 18-20%	—	—	—	—	—	Londons.					
35. Kaalisool, 40%	—	—	—	—	—	107. Taani	257	257	0	232	260
36. Fosforiit, eesti	—	—	—	—	—	108. Eesti	—	—	—	—	239
37. Nitroosaka	—	—	—	—	—	109. Läti	—	—	—	—	—
38. Raud, sordi	20,00	20,00	0	20,25	22,00	110. Leedu	—	—	—	196	245
39. Teras, vedru	32,00	32,00	0	32,00	32,00	111. U-Meremaa	—	186	—	203	248
40. Inglitina	445,00	445,00	0	430,00	550,00	Manchesteris.					
41. Seatina	42,50	42,50	0	42,50	64,00	112. Taani	260	261	-0,4	236	265
42. Vaskplekk, punane	210,00	210,00	0	210,00	235,00	113. Eesti	214	214	0	204	245
43. " valge	180,00	180,00	0	180,00	195,00	114. Läti	214	214	0	204	245
44. Thinkplekk	77,50	77,50	0	77,50	77,50	115. Soome	237	237	0	218	253
45. Punivillariie, bjäs (mtr)	0,57	0,57	0	0,57	0,51	116. Rootsi	237	237	0	218	253
46. Tallanahk, eesti nah. (kg)	2,50	2,50	0	2,50	2,45	117. Kopenhaagenis — Taani	210	210	0	186	214
47. " ameer. n. I. s. "	2,75	2,75	0	2,75	2,75	Peekon. (snt. kg)					
48. Faber, rotatsioonid	23,20	23,20	0	23,20	23,20	118. Tallinn 60 — 72 kg I s.	88 ^{*)}	88 ^{*)}	0	88	88
49. Kivistisi, auru,	2,80	2,80	0	2,80	3,15	119. " { 55,5 — 59,5 " " }	88 ^{*)}	88 ^{*)}	0	88	88
50. " sepa	3,50	3,50	0	3,50	3,50	120. " { 72,5 — 75,0 " " }	78 ^{*)}	78 ^{*)}	0	79	79
51. Põlevkivi, 1-a s.	0,90	0,90	0	0,90	0,90	120. " { 75,5 — 80,0 " " }	78 ^{*)}	79 ^{*)}	0	79	79
52. Turvas	1,00	1,00	0	1,00	1,00	Londons (kõrgem not.)					
53. Põlevkiviõli	6,70	6,70	0	6,70	5,80	121. Taani	160	155	+9,0	176	166
54. Küttesüli, o/ü. „E. Kiviõli“	6,75	6,75	0	6,75	6,75	122. Eesti	155	139	+11,5	166	154
55. Kivitörv	18,25	18,25	0	18,25	19,00	123. Läti	—	—	—	—	154
56. Nafta	12,25	12,25	0	13,58	14,06	124. Leedu	155	139	+11,5	166	154
57. Petrooleum	14,50	14,50	0	14,50	15,50	125. Rootsi	166	150	+10,7	170	160
58. Bens. Riigi Põlevkivit. (lt)	0,32	0,32	0	0,32	0,31	126. Iiri	171	159	+7,5	175	173
59. " Kiviõli „Estolin“ (lt)	0,33	0,33	0	0,33	0,32	127. Poola	155	139	+11,5	165	154
VÄIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)						Lina — Võru-Petsert.					
60. Rukkijahu (kotiviisi)	17,2	17,2	0	17,2	17,6	128. Ristna (R)	113	112	+0,9	107	125
61. Sepkujahu (kotiviisi)	28	28	0	28,5	27,5	129. Hoffsdreiband (HD)	104	103	+1,0	98	116
62. Manna	50	50	0	50	50	130. Dreiband (D)	85	94	+1,1	89	107
63. Kartulijahu	80	80	0	80	80	131. Ordin-dreiband (OD)	86	85	+1,2	80	89
64. Kartulid	4,2	4,2	0	4	3,2	132. L.-ordin-dreib. (LOD)	77	78	+1,3	71	80
65. Suhkur	47	47	0	47	47	133. Takuprakk (H)	68	67	+1,5	62	80
66. Sool	5	5	0	5	5	Mujal Eestis.					
67. Piim, lt. II valik lahtine	13	13	0	12,3	12	134. Ristna (R)	111	110	+0,9	105	125
68. Lauavõi	190	185	+2,7	180	203	135. Hoffsdreiband (HD)	102	101	+1,0	98	114
69. Kõõgiviõli	175	175	0	165	183	136. Dreiband (D)	93	92	+1,1	87	105
70. Koor, rõõsk (liiter)	110	110	0	110	100	137. Ord.-dreiband (OD)	84	83	+1,2	78	96
71. " hapu	110	110	0	110	100	138. L.-ordin-dreib. (LOD)	75	74	+1,4	69	87
72. Kanamunad (paar)	19	17	+11,0	18	12	139. Takuprakk (H)	66	65	+1,5	60	78
73. Sealiha, keeduliha	85	85	0	85	98	fr. Rakvere; *) ühes teedemaksuga; *) 5./XII—11./XII; *) 28./XI—4./XII; *) fr. Tamsalu; *) Läänemaal.					
74. " praehiha	95	95	0	100	108						
75. Loomaliha, supiliha	85	85	0	85	55						
76. " praehiha	85	85	0	80	71						
77. Vasikaliha, esim. veer.	65	65	0	65	55						
78. " tag.	75	75	0	80	70						

¹⁾ fr. Rakvere; ²⁾ ühes teedemaksuga; ³⁾ 5./XII—11./XII; ⁴⁾ 28./XI—4./XII; ⁵⁾ fr. Tamsalu; ⁶⁾ Läänemaal.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Võiturul püsisid hinnad m. n. üldiselt e. n. tasemel. Nii noteeriti meie võihinnaks Manchesteris endiselt 119—121 š cwt, soome ja rootsi võihinnaks 132—134 š cwt. Taani võihinnaks noteeriti Londonis 144—145 š cwt. Vastavalt võihindade liikumisele ja väljaveetud võikoguste vahetuste kujunemisele üksikute turgude järgi noteeriti meie eksportvõihinnaks 170 s kg. Tendents püsiv. Piimatalitused saavad aga või-kg eest kr 1.90, kuna valitsuse otsusega määrati riiklikult kindlustatud I-sordi eksportvõi hinnaks kr 1.90 franko saatejaam alates 1. det. s. a. Vastavalt kindlustatud võihinna kõrgendamisele tõusis ka siseturuviihind.

Võitagavarade seis Inglises näitas nov. esimesel poolel vähenemist. Seejuures ületasid aga k. a. võitagavarad m. a. sama aja tunduvalt. Nii oli võid külmutusmajades k. a. nov. keskpaiku 858 000 kasti m. a. sama aja 443 000 kasti vastu. Ka 1936. a. samal ajal oli võitagavarade seis pisut madalam kui m. a. samal ajal.

JUUSTUTURG. — CHEESE MARKET.

Inglisse kui suurimasse juustu importmaasse oli sissevedu k. a. okt. 7% väiksem kui m. a. Kogu sisseveost, mis ulatus 261 359 cwt-le, omasid impeeriumimaad 236 644 cwt, s. o. 91% ja teised riigid vaid 24 715 cwt ehk 9%. K. a. 10 kuu kestel oli sissevedu 2418 116 cwt m. a. sama aja 2 429 710 cwt vastu. Valdava osa 10 kuu sisseveost Inglisse andis Uus-Meremaa — 1 428 172 cwt, järgneb Kanada — 495 352 cwt ja Austraalia — 181 698 cwt. On märkimisväärne, et sissevedu Austraaliast Inglisse on tõusnud võrreldes m. a. sama ajaga üle 2 korra, kuna Kanada ja Uus-Meremaa sissevedu on pisut vähenenud võrreldes m. a-ga. Hollandi 10 kuu sissevedu ulatub 174 534 cwt, järgnevad Itaalia — 57.140 cwt ja teised väiksema tähtsusega riigid. Uus-Meremaa toodang püsib m. a. tasemel. Kanada toodang okt. oli pisut suurem kui m. a. Kanada laduseis 1. nov. oli 388 340 cwt, olles vähenenud eelmise kuuga võrreldes 28 340 cwt, on aga 61 890 cwt suurem kui 1. XI 37.

Hollandi 10 kuu juustu väljavedu on 965 569 cwt m. a. 1 030 175 cwt vastu, s. o.

Uus-Meremaa või väljavedu on k. a. näidanud vähenemist võrreldes m. a-ga. Nimeetatud nähtuse üheks põhjustajaks näib olevat piimakarja arvuline tagasimineku viimaseil aastal. Nii oli 1938. a. algul lehma Uus-Meremaal 1 846 144 tk m. a. 1911 089 tk vastu. Seevastu tõusis aga veiste arv k. a. 3%. Seega võib loota, et ka lehmade arv Uus-Meremaal 1939. a. näitab tõenäoliselt taas suurenenist.

Võitoodang Hollandis püsib k. a. sügiskul m. a. sama aja tasemel, kusjuures tarvitus aga suurenes. Nii oli piimatalituste võitoodang nädalas okt. k. a. 31 457 cwt m. a. 31 713 cwt vastu. Või sissevedu Saksa näitas okt. vähenemist võrreldes m. a. sama kuuga. K. a. esimese 10 kuu jooksul veeti võid Saksa 781 178 kv m. a. 709 269 kv ja 1936. a. sama aja — 628 151 kv vastu. Seega on välisvõitartvitus näidanud Saksas viimaseil aastal laienemist.

6% väiksem. Okt. veeti välja 102 106 cwt m. a. 118 641 cwt vastu.

Tunduvalt on tõusnud väljavedu aga Šveitsist. Nii veeti välja pakitud juustu k. a. 10 kuu jooksul 73 739 cwt m. a. 55 619 cwt vastu ja muud juustu 308 836 cwt 230 259 cwt vastu m. a.

Pakitud juustu väljavedu on seega 10 kuu jooksul 33% suurem kui 1937. a. ja okt. 40% suurem m. a-st.

Juustuhinnad püsivad ja registreeriti vaid väikesi muutusi. Turutendents vaikne.

Kuna juustuturul püsib seisund võrdlemisi stabiilne, noteeriti Tallinnas 5. XII 38 endised hinnad

Juusturatta raskus:	80 kg. ja üle	alla 80 kg.
12 A	115 s. kg.	105 s. kg.
12 B	112 " "	102 " "
11 A	113 " "	108 " "
11 B	110 " "	100 " "
10 ABC	106 " "	106 " "

Siseturujuustuhinnaks noteeriti:

	s. kg.	s. kg.
Šveitsi juust . . .	85—120	Backsteini juust . . .
Hollandi juust . . .	100—110	Tilsi juust . . .
		100—110
		107—115

Konservjuust noteeriti rasvasisalduse järgi. Juust, mille kuivaines on 35% rasva — 105—110 s kg, 45% — 130—135 s kg ja 50% rasvasisaldusega juustu hinnaks — 140 s kg.

Juurdemaksumormid juustule on seatud sõltuvusse võihinnatasemega. Kuna võihind on riikliku hinnakindlustuse tõttu nüüd tõusnud, tõusis ka juurdemaks eksportjuustule.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul leidis aset pühade-eelne osuteluavus, mis põhjustas tunduvat hinnatõusu. Teiseks põhjuseks olid vähenenud peekoni-aadetsised sisemaalt ja Kanadast, tingitud äsjasest hinnalangusest. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering Londonis tõusis 9 š tsn-lt 87 š-le. Vaatamata hinnatõusule on praegune peekonihind siiski veel 3 š madalam kui m. a. samal nädalal. Peekoni sissevedu Inglisse oli okt. 1% suurem kui m. a. K. a. esimese 10 kuu jooksul veeti Inglisse 5 689 000 tsn peekonit 5 734 000 tsn vastu m. a.. Sissevedu vähenes seega ainult 0,8%.

Tagasimineik leidis aset peamiselt Kanadast, kust sissevedu vähenes 90 000 tsn, ehk 8%.

TAPALOOMADE JA LIHATURG.

M. n. oli tapaloomade ja lihaturg suurema muudatuseta, kusjuures nõudmine veisekauba juures pisut paranes väiksema pakkumise mõjul ja lambalihahind nõrgenes sealihadavusest tingitult. Nii maksus suurmtüügil veiselihad:

Suured pullid: rammusad 51—53 s. ja keskmised 49—51 s. kg.

Väiksemad pullid: rammusad 48—51 s., keskmised 46—48 s. ja lahjad 44—46 s. kg. Eluskaalu järgi maksusid suuremad pullid 30—32 s. ja väiksemad pullid 25—26—31 s. kg.

Lehma- ja härjalihad: nuumatuil 56—62 s., rammusail 46—53 s., keskmisil 38—44 s. ja lahjadel 32—36 s. kg. Eluskaalu järgi maksusid lehmad vastavalt sordile 18—20 30—35 s. kg.

Mullikalihad: nuumatuil 55—58 s., rammusail 50—53 s., keskmisil 43—47 s. ja lahjadel 37—43 s. kg. Eluskaalu järgi 20—

Praeguse võihinnataseme juures saavad juustutööstused ühes riikliku juurdemaksuga šveitsi juustu eest järgmist hinda:

Juusturatta raskus:	80 kg. ja üle	alla 80 kg.
12 A	155 s. kg.	145 s. kg.
12 B	143 „ „	132 „ „
11 A	143 „ „	133 „ „
11 B	130 „ „	120 „ „

K. n. maksavad eksporttapamajad peekonide eest endiselt järgmisi hindu.

Tapakaalud	1. sort	2. sort	3. sort	4. sort
60—72 kg.	88	83	77	Sise-
55,5—59 „ }	83	79	73	turu-
72,5—75 „ }	79	75	72	hind.
75,5—80 „	79	75	72	

Elussigade hindadeks noteeriti:

90—120 kg. raskused	61 s. eluskaalu-kg.
121—160 „ „	66 „ „ „
üle 160 „ „	61 „ „ „

Elussigade hindades ilmnes väike muudatus. Nimelt tõsteti elussigade noteeringut eluskaaluga 120—160 kg 1 s kg-lt 66 s-le. Teistes kaaludes jäid hinnad muutusetu.

— CATTLE AND MEAT MARKET.

24—30—34 s. kg. Turustades veiseid liha-kaalu alusel, kus nahk ja pudemed jäävad ostjale, tuleb lihakilole hinnale arvata naha ja pudemete arvel juurde 9—11 s.

Vasikate pakkumine alla keskmist. Nõudmine üle keskmise. Tendents püsiv. Tapetud vasikad maksusid: nuumatud 65—70 s., rammusad 50—53 s., keskmised 43—47 s. ja lahjad 45—48 s. kg. Eluskaalu järgi vastavalt sordile 32—37—44—50 s. kg.

Lammaste nõudmine-pakkumine keskmise. Hind siseturulammastel sealihadavuse mõjul nõrgenenud. Nii maksusid tapetud lambad: nuumatud 48—53 s., keskmised 45—48 s. kg ja lahjad 40—45 s. kg.

Eksportlambalihahind jäi püsima m. n. tasemele, s. o. makstakse noteeringu kohaselt headuse järgi Tallinna tapamajades 80—85 s. kg. Eluskaalu järgi 30—33 s. kg.

Sigade pakkumine üle keskmise. Nõudmine alla keskmist. Tendents selgusetu. Tapetud sead maksusid: noored ja peekonkaalu-

lised 68—71 s., liha- ja rasvasead 65—70 s. kg. Eluskaalu järgi 55 s. kg.

TOORNAHKADE TURG. — RAWHIDE MARKET.

Toornahkade turul püsib seisund juba pikemat aega kindlana. 28. XI — 4. XII noteeriti toornahkadele järgmised hinnad:

Veisenahad toorelt I sort 70 s., II s. — 63 s. kg. Teise sordi alla arvatakse kõik nahad, millel on 4 ja rohkem tõuguauku.

Vasikanahad toorelt kr. 3.15 tk. ning

suuremad nahad kaalus üle 3,5 kg ühe kg hind kr. 1.—.

Lambanahad toorelt kr. 1.50—2.75 tk., sõltuvalt suurusest ja villa pikkusest.

Hobusenahad toorelt alla 20 kg kr. 8.00 tk. ning raskemad nahad kaalus üle 20 kg. — kr. 11.00 tk.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Väliturul võis m. n. märkida väikest hindade paranemist. Üldiselt jäi aga hinnatase siiski madalamaks kui e. n. noteeritud hind. Seetõttu maksab „Munaekspord“ tootjale endist hinda, s. o. eksportmunade eest 135 s kg ja siseturumunade eest 125 s kg.

Kanamunakaubandus maailmas näib kujunevat üldjoontes k. a. pisut suuremaks kui m. a. Seejuures oli aga kanamunade sissevedu k. a. esimese 10 kuu jooksul siiski väiksem kui m. a. samal ajal. Nii veeti mune Saksa k. a. esimesel 10 kuul 1 209 milj. tk.

m. a. sama aja 1211 milj. tk., vähenedes seega 2 milj. tk. Kanamunade sissevedu on vähenenud Bulgaariast, Lätist, Eestist, Hollandist, Rumeeniast, Rootsist ja Ungarist. Teisist tähtsamaist eksportmaist näitab sissevedu suurenemist.

Siseturul maksusid m. n. kanamunad s paar:

Tallinnas	17—20	Rakveres	15—16
Tartus	15—18	Võrus	14—16
Pärnus	16—20	Petseris	15—16
Valgas	15—16		

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahind püsib endisel tasemel. Nii noteeriti 5. dets. s. a. Tallinna kohta järgmised piimahinnad: I valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 13 s l. ja müügil piimatööstustele 12 senti liiter. II valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 11 senti liiter ja müügil piimatööstustele 10 senti liiter. Piima järele nõudmine on keskmise.

Kindlustatud võihind tõusis viimasel nädalal 20 senti võrra kilolt, mis teeb piimale arvestatult ligemale 1 senti võrra liitrit. On arvata, et seetõttu kaugemalt piimasaatmine Tallinna väheneb, sest meiereihinna ja linna saadetava piima hinna vahe jääb väiksemaks. Eriti peaks aga tõusma võihinna tõstmise tõttu väiksemates linnades piimamüügihind.

Eelmises „Majandusteade“ numbris Kostivere-Maardu ja Iru ümbruskonnas P. K. „Võiekspordi“ keskmieerei poolt väljamakstavate piimahindade suhtes palutakse tea-

tada P. K. „Võiekspordi“ Keskmieerei poolt, et vigadeta teise valiku rõõskpiima eest seal ümbruskonnas autoga vastuvõtmisel Keskmieerei maksis oktoobrikuul keskmiselt 8.54 senti kilogrammist ehk 8.8 senti liitrist ja maksis novembrikuu piima eest keskmiselt vähemalt 8.9 senti kg ehk 9.2 senti liitrist. Avaldatud väljamaks 7—8 senti liitrist vastab tööstuspiima hinnale. Tervishoiu osakonna kontrolöri poolt tööstuspiim on tunnistatud kõlbmatuks toidluspiimana turustamiseks. Narva maantee ümbruses Keskmieereile piima müüjate juures leidus tööstuspiima septembris 28.5%, oktoobris 12.5% ja novembris 5.2%.

Autoga piima vastuvõtmisel maal maksis Keskmieerei oktoobrikuus rasvahiikust 2.4 senti ja novembris 2.55 senti. Seega võis ka lahjama, 3.0% lähedase, piima eest piimamüüja saada alla 8 senti liitrist, kuna rammusama piima müüja sai tunduvalt rohkem vastavalt rasvasisaldusele.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes mõõdunud nädalal senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	18—19	—	15—16	13
Tartu	15—17	12—13	—	10—11

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Narva	15	13	—	11
Pärnu	17—19	13	—	12
Valga	15	—	—	10—11
Rakvere	15	—	—	11
Paide	—	—	—	9

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Teraviljaturul võis märgata m. n. teatud elavnemist, kuigi see hindade tasemele ei avaldanud muutust. P.-Am. Ühendriige väljaveopreemia tõstmine Hiinasse veetavale nisule suurendab arvatavasti eksporti sinna ning seega kergendab nisuturuseisundit Euroopas.

Siseturul on teraviljahinnad püsinud võrdlemisi ühtlase tasemel, kõikides väikeses piires. Nii maksus m. a. siseturul teravili s. kg:

	Rukis	Nisu	Oder	Kaer
Tallinnas	18—20	22—25	16—20	14—16
Tartus	15—15,5	20—22	15—16	10—10,5
Pärnus	15—16	20—22	14—16	13—14
Valgas	16	21	16	13
Rakveres	15	18—20	13—15	9—10
Paides	15—16	19—22	15	11—12
Narvas	16	20—22	16—17	12

Nagu nähtub vastavaist hindadest, on teraviljahindade tase üksikuis linnus erinev. Tallinnas on teraviljahinnad kõrgemad kui

teisis linnades, kuna viimaseis on teraviljahindade erinevus omavahel väiksem.

Kuna sötterteraviljahinnad on võrreldes loomasaaduste hindadega kõrged, on loomade söötmine jõusööda turuletulekuga muutumas soodsamaks. Nii on valitsuse otsusega kinditatud 1. dets. Riigi Viljasalve nõukogu otsus järgmiselt :

Määrata Riigi Viljasalve poolt valmistatava ja müütava loomajõusööda hinnaks: karjasööt 12,25 kg ja sigadesööt 10,5 s. kg franko saatejaam. Jõusööda valmistamiseks minevate ainete sisseostuhindade või koosseisude muudatuste puhul lubada Riigi Viljasalve juhatusel jõusöödahinda vastavalt muuta, kusjuures aga Viljasalv uued tingimused peab esitama aegsasti Vab. Val. kinditamiseks.

Ühtlasi pidas valitsus tarvilikuks, et jõusööda valmistamise ja müügiga alustatakse nii pea, kui võimalik.

LINATURG. — FLAX MARKET.

Linaturu kõvenemine väliseturul jätkub. Kuigi praegust linahindade tõusu loetakse enam spekulatiivseks ja linakokkuostjate poolt esilekutsutuks, millele linaketrusvabrikud ei taha hästi järgneda, on siiski tõusev tendents kindel ja linahind on kerkinud kõigil päritoludel. Nõudmine lina järele on elav.

Viimasel nädalal müüs Läti linamonopol 2.—3000 tn lina, nagu kuulda, hinnaga £ 40—41 kullas fob. Riia R-sordi alusel. Kokku on lätlased hooaja algusest senini müünud ca 6000 tn lina. Seega arvatakse olevat müüdnud juba pool kogu Läti käesoleva hooaja väljaveokogusest.

Leedust, nagu kuulda, on hooaja algusest senini müüdnud lina ca 5000 tn.

NSVL-u kohta teatakse, et sealt ei müüda lina sel aastal ja kaheldakse, kas sealt järgmisel aastalgi tuleb lina väljaveoks.

Linahinnad šotis:

	90. XI 38	23. XI 38	16. XI 38
Võru Petseri R	74 —75	71—72	69—70.10
Pärnu ülepuhastatud R	74 —75	71—72	70—70.10
Pärnu takk I sort	53 —54	52—53	51—52
Läti-Livoonia R	74.10—75.10	72—72.10	71—71.10
NSVL kasteleo IV gr. I s.	93 —95	92—93	90—93

Viimase paari nädala kestel on linahind hoidnud tõusutendentsi. Eriti tugevalt tõusis linahind viimasel nädalal.

Näib, et võru-petseri linahind ei ole sugugi kõrgem kui pärnu linahind. Tingitud näib see olevat m. a. petseri lina madalast mihusest. Tänavune petseri lina mihus ei ole senini kahjuks veel suutnud tõsta selle hinnangut.

Linahindade noteerimiskomisjoni koosolekul Tallinna Börsil 2. XII k. a. noteeriti linakokkuostuhinnad riiklike standardsortide alusel franko kokkuostja ladu kg-lt s.:

	Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
R	118	111
HD	104	102
D	95	98
OD	86	84
LOD	77	75
H	68	66
Takk I sort	75	
Takk II sort	65	
Takk III sort	55	
Ehitustakk	15—20	

Tendents: kindel.

1. dets. Petseris peetud kuulaadale toodi 8,5 vagunit lina, mis müüdi hinnaga kr. 1.13 R-sordi alusel. Keskmise sortiment oli kõrge, hinnati isegi pisut üle HD.

Linaseemet oli laadal ca 10 000 kg. Üldse on hooaja algusest Petseris turustatud ca 90 vagunit linaseemet.

Linakokkuost Võru- ja Petserimaal ka maal peetavatel laatadel on elav ja nõudmine lina järele hea.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Tallinna ladudesse tuli m. n. väga vähe kartuleid kokku. Üksikuid vaguneid toodi veel seemnekartuleid. Ladudes seemnekartulite sortimine ja pakkimine kestab edasi. K. n. keskpaiku läheb välja kartuleid üle 10 000 kv, millest suurem osa on seemnekartulid.

Mõned vagunid söögikartuleid toodi ka Tallinnasse, millised lähevad linna toitlustamiseks, kuna söögikartulite väljaveoks ei ole praegu väljavaateid.

Novembriga lõppes Lääne rannas eksportkartulite vastuvõtmine, kuna dets. ilmad ei võimalda enam purjekatega Rootsi sõita.

Seevastu oli Viru rannas nov. lõpul elav kartulite kokkuvõtmine. Soome veeti nov. ca 3500 kv kartuleid. Dets. algul on loota,

et läheb veel mõni purjekas kartulitega Soome. Nov. lõpul mõnel päeval tõusid kartulihinnad Mahu sadamas kuni kr 4,00 kv, m. n. langesid umbes 30 s kv-lt.

Piiritustööstusis kestab elav nõudmine tööstuskartulite järele. Suurem osa vabrikuid on juba alustanud tööd. Tööstuskartulite eest väljamakstavad hinnad kõiguvad kr 2,50—3,00 kv ja üksikul juhul ka enamgi.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 5. XII 38 noteeriti Börsikomitees järgmised hinnad:

1. Söögikartul: Viru rannas kr. 3,50—3,60 kv.

2. Tööstuskartul: tärklis- ja piiritusvabrikuis 13 s tärklise-kg ehk kr. 2,50—3,00 kv.

Tendents kindel.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Õunaturul on märgata väikest hinnatõusu. Parimad tartu roosõunad, l. sibulõunad ja l. kuldrenett maksuvad jaemüügil kuni 100 s kg, keskmise suurusega samasordilised, võrdlemisi ilusad õunad — 60—70 s kg. Väikesi l. sibulõunu saab osta 40—50 s kg. Odavam õun Tallinna turul 5. XII maksus 30 s kg, need olid peened praak tartu roosõunad ja samasugused leedu pepingud.

Köögiviljaturul on tõusnud tomatihind umbes 50 s kg-lt võrreldes m. n-ga. Tomatit on müügil vähe. Lõppemisel on ka hilkapsas. Väga rohkesti pakutakse sibulat, hinnad püsivad, arvatud välja suureviljaliste sibulate hind, mis on tõusnud umbes 10 s kg-lt. Väikesel arvul on müügil ka

punaseid sibulaid, neist nõutakse kuni 60 s kg, seega umbes 10 s kg rohkem võrreldes kollaste sibulatega. Juurvilju, — porgandeid, peete, kaalikaid ja teisi — on turul külluses, hinnad püsivad.

Pähkleid näib tänava olevat vähe, nõutakse 2 kr kg. Välismaa, kultuurpähklite hind on umbes 3 kr kg.

Ekspordi alal on tegevust peamiselt jõhvikatega, ja näib, et see tegevus võib jätkuda veel tiikk aega, sest marjade korjamine kestab soojade ilmade tõttu edasi. Eksportörid maksavad jõhvikaid kuni 21 s kg, kuna noteeritud hindadega ülesostjad ei müü jõhvikaid. Näib, et noteeritud jõhvikate hind 16—17 s. kg, mis on püsinud pikemat aega,

ei vasta tegelikele hindadele ja selle najal saavad vististi küll ülesostjad osta jõhvikaid odavasti kokku, kuid eksportöridel ei ole sellest kasu. Sama vahet võrreldes tegelikult väljamakstavate hindadega on märgata praegu ka sibulate juures.

M. n. ei noteeritud aedsaaduste hindu Börsikomitee juures. Eelmisest „Majandusteade“ numbrist on üks kombel jäänud välja sigurite hinnanoteering 25. XI ja sibu-

late hind on märgitud 17 s kg, tuleb aga lugeda 15 s kg.

Tallinna turul maksusid jaemüügil 5. XII:

	s. kg.		s. kg.
Öunad	30—100	Kaalikas	10
Jõhvikad	25—30	Peet	10—15
Tomat	100—300	Porgand	10—15
Sibul, vene	23—25	Kõrvits	10—15
Sibul, suureviljalised sordid	30—50		s. tk.
Küüslauk	100	Lillkapsas	10—35
Peakapsas	10	Kurgid, hapend.	2—6
Hapukapsas	20—25	Kurgid, konserv.	4—7

KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. arenes kalakauba väljavedu nõrgalt, kuna siseturg oli võrdlemisi rahuldavalt varustatud värske kalaga.

Tähtsama müügiobjektina esines sisevete ahven ja räabis. Rahuldaval kogusel oli müügil ka haugi, latikat, kiiska ja siiga. Teisi kalasorte väiksemal kogusel.

Tallinna turul müüdi elusvärsket ahvenat 50—60 s. kg, järveahvenat 25—40 s. kg, räabist pakuti nädala algul 45—55 s. kg, laupäeval langes hind 35—40 s. kg, mensesiiga müüdi 60—90 s. kg, haugi 45—60 s. kg. Koha müügil vähe, I valik 120—150 s. kg. Tartu kalahallis müüdi järveahvenat 7—30 s. kg, räabist 35—40 s. kg, lutsu 25—30 s. kg.

Räimekaubandus. M. n. kalatoodangu suurenemisega merevetes varustus siseturg rahuldavalt värske kilu ja räimega, mistõttu kaubitsemine arenes õige elavalt.

Parimaid räimesaake andis Viru ranna kalastus. Narva-Jõesuu kalasadama kaudu tuli müügile igapäev keskmiselt 8 000 kg räimi. Kalureile maksti 6—8 s. kg.

Osa toodangust realiseeriti Narva turul 12—20 s. kg, kuid suurem osa saadeti sissemaale, Tallinna ja Tartu.

Tallinna kalasadama kaudu tuli müügile Prangli saare räimi päevas kuni 2 000 kg, kalasadamas maksti 13—15 s. kg.

Pealeselle tuli müügile rohkesti räimi lähemaist randadest koormatega ja raudteel Virtsu sadamast.

Tallinna turul müüdi parima kvaliteediga räimi 17—20 s. kg, kaugemalt toodud (Narva, Virtsu) räimi 12—18 s. kg.

Tartu kalahallis oli müügil Paldiski, Toila ja Narva-lahe räime hinnaga 13—25 s. kg.

Kilukaubandus. Saaremaa kilupiitgikeskuses kujunes kilusaak rahuldavaks. Rannikul maksti 20 s. kg. Toodang läks peamiselt kalatööstusse soolakilu valmistamiseks. M. n. toodi Saaremaalt aurikuga Tallinna soolatud, võrtsitatud kilu mitmesuguses pakendis: toosides, 1, 2 ja 8 kg plekknõudes ja tünnides kokku 45 000 kg.

Tallinna kalasadama kaudu tuli müügile päevas keskmiselt 4 400 kg kilu, laupäeval koguni 10 000 kg; osalt realiseeriti turul 35—40 s. kg ja osalt läks töötlemiseks. Kalasadamas maksti nädala algul 32—38 s. kg, laupäeval langes hind ja maksti ainult 22—24 s. kg. Turski müügil rohkesti. Müügihind 12—15 s. kg. Laupäeval pakuti 8—10 s. kg. Lõigatult tursk 15—22 s. kg.

Tähtsamate kalasortide turuhinnad s. kg:

	Tallinn 3. XII	Tartu 3. XII	Narva 2. XII
Koha, I valik, värske	120—150	80—120	100—120
Koha, II valik, „	80—120	60—80	—
Haug, „	45—60	30—45	45—60
Siig, „	60—90	40—60	70—80
Ahven, mere, „	50—60	—	—
Ahven, järve, „	25—40	7—30	30
Latikas, „	25—60	15—60	30—50
Luts, „	25—30	25—30	30—40
Vimb, „	30—40	—	—
Süinas, „	—	25—35	—
Särg, „	20—22	13—20	—
Linask, „	60—70	50—60	—
Räabis, „	35—40	35—40	40
Räim, „	15—17	13—25	15—20
Kilu, „	33—35	—	—
Tursk, „	8—20	—	25
Kiisk, „	—	15—20	—

Soolakalakaubanduses valitses endine seisund.

Suitsukalakaubanduses, eriti suitsuräime- ja -kilumüügil, valitses elav tegevus. Värske kala rohkuse tõttu langesid suitsukalahin-

nad: räum 4—6 s kümme, kilu 5—7 s kümme. Suitsutursk 30 s kg. Teiste suitsuka-lasortide hinnad näitasid seevastu tõusu: suitsusiig kuni 200 s kg. Suitsuahven ja -vimb kuni 125 s kg.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

LIIKLEMISMAKSU KAOTAMINE SÕIDUAUTODELT ITAALIAS. ABOLITION OF MOTOR-VEHICLE TAX IN ITALY

Ministritenõukogu kiitis heaks dekreet-seaduse, millega kaotatakse alates 1. I 39 liiklemismaks sõiduautodelt.

Mainitud dekreet-seaduse eesmärgiks on soodustada sõiduautode levimist Itaalias ja ühtlasi tõsta Itaalia autovabrikute tegevust.

Kuna autode sissevedu on tehtud keelutol- lidega võimalikuks ainult väheseile, ilmnevad mainitud soodustuse tagajärjed peamiselt Itaalia oma autovabrikute tegevuse elavne- mises.

Itaalias registreeritud sõiduautode maks sõltus mootori hobusejõudude arvust, tõustes 200 liirile aastas autolt 5 hobusejõuga 1200 liirile aastas autolt 30 hobusejõuga ja rohkem.

Mainitud dekreet-seaduse väljaandmisele on aidanud nähtavasti kaasa ka itaalia jõe- vankrite väljaveo langus 1938. a. Nimelt eks- porditi 1937. a. esimesel 8 kuul jõuvankreid 23 297 (ehk 351 194 kv) 472,5 milj. liiri väärtuses 1938. a. esimesel 8 kuul 12 848 (ehk 109 268 kv) 159,7 milj. liiri vastu. Mainitud arvudesse on võetud ka väljavedu Itaalia asu- maisse: 1938. a. esimesel 8 kuul 1 355 jõe- vankrit 52 milj. liiri väärtuses, 1937. a. vasta-

val ajal 9 285 jõuvankrit 373,5 milj. liiri väärtuses.

Itaalia jõuvankrite väljavedu on langenud eriti Inglisse (2 060 jõuvankrilt 1937. a. esi- mesel 8 kuul 355-le 1938. a. samal ajal), Šveitsi (1 022-lt 789-le), Ühendriigesse (385-lt 1-le), Ungarisse (415-lt 186-le), Hollandisse (522-lt 323-le).

Itaalia jõuvankrite väljavedu suurenes Saksa (4 400 jõuvankrilt 4 518-le), Argenti- nasse (306-lt 628-le).

Jõuvankrite sissevedu Itaaliasse 1938. a. näitab väikest tõusu: 1938. a. esimesel 8 kuul veeti sisse 446 jõuvankrit (ehk 20 937 kv) 19,1 milj. liiri väärtuses 414 jõuvankri (ehk 11 757 kv) vastu 9,4 milj. liiri väärtuses 1937. a. esimesel 8 kuul. Sissevedu toimus peamiselt Ühendriigest.

Liiklemismaksu veoautodelt on alanda- tud; samuti on alandatud maksu kaubaveolt jõuvankritega.

Liiklemismaks jõuvankreilt, mootor-, jalg- rattalt ja mootorpaatidelt tõusis 1936/37 eel- arveaastal 133,3 milj. liirile.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

LEEDU.

Leedu metsamajandus. — Lithuanian Forestry.

Leedu Põllutööministeeriumi Metsadepartemangu andmeil moodustab metsade pindala Leedus 1 071 006 ha, sellest on riigimetsi 870 767 ha, Klaipedamaa omavalitsusele kuulub 35 660 ha, Klaipeda sadamale — 3345 ha ja ülejäänud osa — eraisikule.

Metsade üldpindalasse on arvatud sood, turbarabad, teed, veekogud, aasad, millised on riigi- ja eraisikute metsadega lahutamata seotud, kuna puhtmetsade pinda hinnatakse 920 560 ha. Metsad moodustavad ligi 17% Leedu üldpindalast.

Riigile kui ka eraisikule kuuluvad metsad koosnevad üksikuist massiividest. Erametsi suurtes massiivides ei leidu; peale väheste erandite on nende pindala 1—25 ha. Riigimetsad koosnevad 2532 massiivist, millised pindalalt osituvad järgnevalt:

	Massiivide arv	% riigim. pindalast
Kuni 25 ha	541	1
25 kuni 100 ha	908	6
100 „ 500 „	778	20
500 „ 1 000 „	144	12
1 000 „ 10 000 „	154	43
10 000 ja enam	7	18

Suurimaks on Kazlu Ruda massiiv, järgnevad Kalnenase ja Jurbarkase metsamassiivid.

Pinna järgi moodustavad 70% okaspuuja ja 30% — lehtpuumetsad. Suhe muutub aga, kui arvestada puitaine järgi, kuna okaspuumetsi on ligi 53% ja lehtpuumetsi — 47%. Tähtsamad puuliigid riigimetsades osituvad järgnevalt:

	ha	% riigim. pindalast
Kuusk	262 124	36
Mänd	247 198	34
Kask	89 448	12
Haab, pärn	55 612	8
Mustlepp	44 605	6
Lepp	10 858	1,4
Tamm	9 839	1,3
Saar, vaher ja teised	9 114	1,3

Täpsamad andmed erametsade kohta puuduvad, kuid kasustades sellekohaseid andmeid riigimetsade kohta tuleb arvata, et üksikute puuliikide protsendiline suhe on esimesis sama nagu viimaseisikl.

Järgnevalt on toodud andmeid riigimetsade koosseisust vanusklasside järgi.

	1937. a. % riigim. pindalast	1931. a. % riigim. pindalast
1 kuni 20 aastani	31,4	25,9
21 „ 40 „	20,4	20,2
41 „ 60 „	16,0	17,0
61 „ 80 „	15,4	17,6
81 „ 100 „	10,2	11,7
101 „ 120 „	4,4	5,1
Üle 120 aasta	2,2	2,5

Ositades metsi nooriks, keskmisiks ja vanuks saame järgneva vanusklasside suhte:

	% riigimetsade pind. Noor Keskm. Vana		
1937	48	26	26
1922	38	28	34

Eelnevaist tabeleist nähtub, et on suurenenud noormetsapindala ja omakorda vähenenud vanametsa oma. 1922—37. a. suurenes noormetsapindala 67 000 ha ehk 10%, kuna vanametsapindala vähenes 71 634 ha ehk 8%. Raitava metsa vanus on praegu 92 aastat.

Leedu riigimetsade kogu puitainetagavaru hinnatakse 90 milj. m³. Erametsade kohta puuduvad täpsamad andmed, kuid võttes aluseks riigimetsade kohta saadud andmed, võib arvestada erametsade tagavaru 20 milj. m³. Seega võib Leedu metsade puitainet hinnata 110 milj. m³.

Leedu metsade juurdekasvu aastast hinnatakse keskmiselt 3,85 m³ ha-lt, seega võrduks aastane puutook ligikaudu 3,5—3,7 milj. m³. Neid arvutusi tuleb pidada umbkaudseisiks.

Aastas annavad metsad ca 40% tarbe- ja 60% — küttepuid.

Metsade ositumine maa-alaliselt ei ole ühtlane. Metsarikkamad on Mariampole, Šakai, Zarasai ja Trakai maakond, kuna kõige metsavaesem on Vilkažiškise maakond.

Leedu riikliku iseseisvuse saavutamiseks läks riigi valdusse üle 80% kõigist metsa-

dest. Varem kuulus osa neist Vene riigile, majaraatidele, teistele suurtalunikele, kellel need võõrandati maareformi teostamisel.

Leedu on suhteliselt metsavaene riik, mistõttu tema puitainetagaravad on kasinad. Neist rahuldatakse kõik maa nõuded, ning pealeselle igal aastal veetakse välja veel ligi 0,5 milj. m³. Peab ühtlasi märkima, et viimasel 10 aastal on raiutud metsa palju rohkem, kui lubavad tagavarad, mistõttu nüüd on asutus raienormide tunduvalle piiramisele. Leitakse, et varemaste aastate üleraiumised olid paratamatult tarvilikud maa ehitustegevuse ja väljaveo toetamisel. Järgnev tabel näitab, milline kogus raiuti riigimetsades ja kui palju saadi tulu selle kasustamisest 1919—37. a.

Riigimetsades raiutud kogus ja selle kasustamisest saadud tulu 1919—37. a.

Total State Forest Felled and Profits Obtained Thereof in 1919—1937.

	Raiutud metsa kogus 1000 m ³	Realiseerit. puitain. 1000 m ³	Väljaant. puitaine väärtus ja teised tulud 1000 lit.	Üdikulud 1000 lit.	Puhastulu 1000 lit.	Riigimetsade pindala 1000 ha	1 ha tootlus lit.
1937	3 492	3 782	44 250	8 529	35 720	871	41,0
1936	4 456	3 999	35 700	7 742	27 957	874	32,0
1935	3 292	2 893	29 426	7 488	21 939	875	25,1
1934	3 322	2 771	36 338	7 873	28 664	879	32,6
1933	3 537	3 275	29 497	7 773	21 668	879	24,6
1932	3 111	2 506	25 128	8 226	16 902	888	19,0
1931	2 879	2 665	36 725	9 078	27 647	886	31,2
1930	2 375	2 159	41 512	9 194	32 319	896	36,1
1929	2 565	2 489	48 546	8 474	40 071	900	44,5
1928	2 782	2 682	51 412	9 795	41 617	894	46,6
1927	2 459	2 395	35 925	7 762	28 162	870	32,4
1926	1 435	1 435	21 939	7 751	14 189	849	16,7
1925	1 860	1 960	28 978	8 005	20 972	843	24,9
1924	1 381	1 381	31 737	5 291	26 446	863	30,6
1923	2 191	2 191	19 959	5 990	13 970	863	16,2
1922	1 628	1 655	8 261	1 293	6 968	846	8,2
1921	1 239	1 251	9 293	1 276	8 017	737	10,9
1920	690	700	4 880	1 030	3 850	366	10,5
1919	423	481	5 548	1 960	3 933	309	11,6

Majanduslikku metsakasustust hakati järjekindlalt teostama 1926/27. a., kuna esimesi sellekohaseid katseid tehti juba alates 1922. a. 1926/27. a. toodeti mitmesuguseid sortimente 113 104 m³, 1928. a. see kogus kolmekordistus ja 1933. a. ulatus 1 milj. m³. Alates 1934. a. toodetakse igal aastal ligi 1,5 milj.

m³ mitmesuguseid sortimente, mis moodustab ligi pool raiutava metsa kogusest.

Esimesed iseseisvusaastad kulusid metsamajanduse organiseerimiseks ja korraldamiseks. Kuna selle ala asjatundjaid oli vaid üksikuid, tekkis suuri raskusi moodustada rohkearvulist ja vastutusvõimelist kaadrit metsade valitsemiseks ja majandamiseks. Esimesil aastail see toimus kõige lihtsamal ja algelisemal kujul. Raiepiirkonnad moodetati ja ositati müügiühikuisse suurusega 10—0,05 ha. Mõõdetud ja hinnatud mets ühikuis müüdi. Ostjad ise pidid teostama puude raiumist, liigitamist ja väljavedamist metsast. Aja jooksul selgus, et säärane metsakasutusviis ei osutu otstarbekaks, olles pealegi vatuvõtmatu ostjale. Mitmesugused riigi- ja eraasutised ning üksikud isikud ei võinud otseselt saada neile tarvilikku metsamaterjali, vaid pidid ise teostama metsa maharaiumist ning hoolitsema selle töötlemise eest. Peale muu ostetud metsaühikult saadi ka säärast materjali, millise järgi ei tundu mingit vajadust, ning millise realiseerimine tegi raskusi, eriti mitterajanduslikele ettevõttele.

Neil põhjusil otsustas metsade administratsioon hakata ise teostama metsakasustust, korraldades metsaraietöid ja metsamaterjali väljaveo järelevalvet. Algul laiendati metsakasustust neis piirkonnas, kust materjalivedu oli hõlpsam. Metsamaterjal, milline müüdi kaubanduse ja tööstuse otstarbeks, veeti erikisise hoiupaikadesse ning saadeti seal hiljem raudteel või veeteid mööda töötlemiseks keskusisse — Kaunasesse, Klaipedasse või välismaale.

Arenev metsakasustus võimaldab alatist tööd laiendada tehnilisele personaalile ja paljudele töölisile. 1937. a. töötas 236 tööjärelevaatajat, 144 kantseleijõudu ja 192 laovahi. Raiumistöid rakendati 24 708 töölisele, kellele maksti 2 317 130 lit., kuna veotööl oli 22 749 töölise ning neile maksti 2 604 141 lit. Enamjaolt kasustati kohalikku tööjõudu, kuid mõnedes ringkonnas oli tunda töölise puudust ning selle kõrvaldamiseks toodi töölisi mujalt, peamiselt töötuid. Osavamad töölised teenivad metsatööl päevas kuni 6 lit. ja keskmised kuni 4 lit. Kõik töölised on re-

gistreeritud haigekassas ning ühtlasi kinnitatud õnnetusjuhtude vastu.

Viimaste aastate ülenonmide raiumine sunnib tõsiselt mõtlema metsastamistöile. Metsastamistööd alustati Leedus 1921. a., mil istutati ja külvati 424 ha, igal järgneval aastal see pind suurenes pidevalt. 1921—36. a. tehti üldse metsaistutamise- ja külvitööd 32 000 ha ning kulutati selleks 2,5 milj. lit. Ühe ha metsamine maksab keskmiselt 80 lit. Istutatakse mändi, kuuski ja tammi, kuna teiste puuliikide suhtes asutakse seisukohal, et nad paljunevad iseenesest ja kasvavad hästi, andes küllaldaselt seemneid ja taimi.

Metsatööde teostamiseks on asutatud igas metskonnas omad taimeaiad ja puukoolid. Taimeaedade pindala kokku ulatus m. a. 11 ha-le, ning neis on võimalik saada kuni 3 milj. istikut. Seemnete saamiseks on 25 kuivatamis- ja liidimispunkti. Metsadepartemangul on 28 puukooli 53 ha üldpindalaga. Neis puukooles kasvatatakse üle 200 puuliigi. M. a. anti puukoolest välja üle 500 000 puu ja põõsataime 61 400 lit. väärtuses. Samal ajal ulatusid hooldamis- ja valitsemiskulud 46 900 lit. Taimede hind on madal, kuna Metsadepartemang ei taotle kasu saamist, vaid püüab edendada puude istutamist kogu maal.

Metsajuurdekasvuga on osutunud tarvilikuks iga-aastane metsaharvendamine. Noormetsades puud kasvavad väga tihedalt — kuni 10 000 ja rohkem ha-l, kuna vanus metsades neid leidub kuni 500—600.

K. a. kevadel asutati kogu maal puude istutamise ja külvamise edendamiseks 345 sellekohast komiteed. Puid on istutatud linnade ja alevite tänavail 73 km ulatuses, maantee- ja ääres — 1500 km, 7 081 majapidamises, 26 kalmistul, 7 väljakul ja 126 ha metsa. Üldse istutati 1 400 000 puud, ning töist võttis osa 75 000 inimest. 1937. a. vastava seadusega on loodud fond metsamise edendamiseks. 1938. a. fondi kanti 700 000 lit., kuna varem saadi selleks 200 000 lit. Fondi summasid võib kasustada ka maa ostmiseks metsamise otstarbeks, kuivatus- ja teiste tööde läbiviimiseks. Kuna Leedu metsades (riigimetsades) on praegu umbkaudu 24 000 ha raiemikke ja lagendikke, fondi summasid ei ka-

vatseta esialgu kasustada kui ainult nende metsastamiseks.

Põllutöoministeeriumi Metsadepartemangu andmeil kavatakse 1938/39. a. raiuda 2,2 milj. m³ metsa (m. a. 2,5 milj. m³), pealeselle tuleks veel arvata juurde ligi 0,5 milj. m³ kuivanud ja langenud metsa. Sellest kogusest on määratud majanduslikuks otstarbeks 1,5 milj. m³ (m. a. — 1,4 milj. m³). Kasvavat metsa kavatakse müüa tööstuse ja kaubanduse otstarbeks ligi 77 000 m³. Mäni- ja kuusepalke kavatakse töötleda 455 700 m³, sellest on 150 000 m³ määratud saeveskitele töötlemiseks ning müümiseks välismaale, kuna 305 700 m³ jääb sisemaatarbeiks.

Metsadepartemang on huvitatud ka metsamajanduse kõrvalharudest. 1935. a. peale on riigimetsades alustatud tõrvaajamist. Apr. kuni okt. on tõrvaajamistööd rakendatud igal aastal 200 töölist. Tõrva saadakse ligi 200 tn. Alytuse tärpentiini ja kanifoli-vabrikus saadakse kuni 30 tn. tärpentiini ja 150 tn. kanifoli, millisest kogusest jätkub sisemaarõuete rahuldamiseks.

Leedu metsasaaduste väljaveedu moodustab tähtsa osa kogu väljaveost. Nii saadi 1929. a. metsasaaduste väljaveost ligi 100 milj. lit., mis moodustas üle 30% kogu väljaveost. 1937. a. ulatus väljaveedu Leedust 208,3 milj. lit., ning metsasaaduste väljaveedu moodustab sellest ligi 25%.

1937. a. veeti metsasaadusi välja:

	tn.	1000 lit.
palke	57 581	3 839
paberitoorainet	71 093	3 558
laudu ja palke	153 093	22 072
tselluloosi	68 021	14 822
vineeri	6 250	4 230
tikuõlgi	2 533	1 047
teisi saadusi	4 301	609
Kokku		50 287

M. a. metsamajandusest saadi tulusid 29 637 223 lit., tasuta anti üksikisikuile (tulekahjude läbi kannatanud talunikele, jne.) ning mitmesuguseile asutusile saadusi 7,5 milj. lit. väärtuses, kokku 37,1 milj. lit. ehk 22% kogu riigielarvest. Kulusid oli 8,5 milj. lit. ehk 22,9% brutotuludest.

K. a. metsamajandusest loodetakse saada 26,6 milj. lit., kuna kulusid on samal ajal

nähtud ette 11 milj. lit. Kulude suuremine on tingitud kolme uue metskonna loomisest ja koosseisude suurendamisest keskasutises.

1919—37 a. saadi leedu metsamajandusest 340,1 milj. lit., ning arvates maha kulud, moodustab puuhastulu 220,8 milj. lit.

INGLISE.

Inglise-P.-Am. Ühendriige kaubandusleping.

Trade Agreement of United Kingdom and U.S.A.

17. XI s. a. kirjutati alla Washingtonis Inglise-P.-Am. Ühendriige ja Kanada-P.-Am. Ühendriige lepinguile. Leping katab ka Briti asumaid. Inglise-P.-Am. Ühendriige leping hakkab kehtima 1. I 39. Leping puudutab mitmeisse sadadesse ulatuvaid tariifipunkte. Ühendriige poolt Britile antud kontsessioonid puudutavad üle 600 tariifühiku.

Tähtsamaist aladest, millelel on briti kaupadele antud soodustusi, on tekstiilkaubad, portselan, nahakaubad, tekstiilmasinad, jalgrattad ja viski. Võttes aluseks 1936. a. väljavedu Ühendriigesse katavad kontsessioonid kaupu £ 11 000 000 väärtuses (1936. a. väljavedu Britist Ühendriigesse moodustas £ 28 000 000). Ühendriige poolsed tollialandused ulatuvad kohati kuni 50%-le.

Ühendatud Kuningriigi tähtsamad kontsessioonid Ühendriigele puudutavad nisu, riisi, sinke, rasva, puuvilju, siidsukki, külmutusseadiseid ja teatud metsasaadusi. 1936. a. kaubavahetuse alusel saavad Ühendriigid kaupadest soodustusi £ 10 200 000 väärtuses (1936. a. moodustas üldsissevedu Inglise Ühendriigest £ 93 000 000).

Eestit huvitada võivaist tollialandusist oleks nimetada P.-Am. Ühendriige tariifis alandusi linasaadusile, džuutsaadusile, pabersaadusile, nõõpidele ja viskile. Briti poolt antud soodustused puudutavad kaupu, milleid Eesti ei ekspordi.

Inglise-P.-Am. Ühendriige kaubanduslepingu sõlmimise puhul on Briti ajakirjandus üksmeelselt avaldanud rahuldust.

Inglise väliskaubandus k. a. — Foreign Trade of United Kingdom in 1938.

Briti väliskaubandus okt. ja esimese 10 kuu kestel 1938. a. võrreldes kahe m. a. sama ajaga oli (1000 £):

	1938	1937	1936
		o k t.	
Sissevedu	79 035	96 199	80 532
Väljavedu	42 560	47 216	41 764
Reeksport	5 446	5 699	4 560
		jaan.—okt.	
Sissevedu	769 577	888 319	688 109
Väljavedu	389 165	432 859	361 786
Reeksport	51 726	65 022	50 270

K. a. okt. sissevedu oli m. a. sama kuu omast 18% väiksem. Langus oli tingitud peamiselt toorainete sisseveo vähenemisest (32%). Väljavedu okt. oli 10% madalam kui 1937. a. okt.

Esimese 10 kuu kestel võrreldes sama ajaga m. a. vähenes sissevedu Inglise 8% ja väljavedu — 10%.

LÄTI.

Uus A/s. „Dzirnavnieks“ (mölder).

New Joint Stock Company "Dzirnavnieks" (Miller).

Ülemise nimetuse all on asutatud uus aktsiaselts põhikapitaliga 2 milj. lat. Seltsi asutajaks on tarvitajateühisuste keskkliit „Turība“, tööst.-kaub. a.-s. „Maiznieks“ (leivaküpsetaja), riiklik viljabüroo. Uue aktsiaseltsi eesmärgiks on vilja ja muude põllusaaduste töötlemine ja nendega kauplemine. Ühenduses uue seltsi asutamisega „Brīvā Zeme“ tähendab oma 24. XI numbris, et olu-

kord läti jahuturul olevat senini olnud ebanormaalne. Turul olevat jahu enam kui saja mitmesuguse nimetusega. Need nimetused sageli sisaldavat tähendust „kõrgeima headusega nisujahu“, kuid tõeliselt ta vastab ainult teise või isegi kolmanda headuse jahule. Uus aktsiaselts püüab seda kõrvaldada, andes tarvitajale standarditud jahuliike.

Palume uuendada aegsasti ajakirjade

KONJUNKTUUR

ja

MAJANDUSTEATED

tellimist.

Kuukiri „KONJUNKTUUR’is“ leiavad käsitlemist meie majandusse puutuvad küsimused tööstuse, kaubanduse, rahanduse, põllumajanduse, metsanduse jne. aladelt.

Nädalakiri „MAJANDUSTEATED“ toob järjekindlat informatsiooni saaduste tootmise ning turustamise kohta. Eri osana ilmuvad Välisministeeriumi Väliskaubanduse Osakonna teated välismaalt.

„Konjunktuuri“ ja „Majandusteadete“ tellimishind koos tellides on Kr. 12.– aastas, Kr. 7.– poolaastas. Üksikult on „Konjunktuuri“ tellimishind Kr. 8.– aastas, ja Kr. 5.– poolaastas. „Majandusteated“ – Kr. 5.– aastas ja Kr. 3.– poolaastas.

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutised ja Konjunktuurinstituut, Toomkooli 13, Tallinn. Talituse telefon 468-24.
